

GOEDEDOELENPLATFORM

Het **Goede Doelen Platform** is het samenwerkingsverband van alle (meer dan 230) goededoelenorganisaties die worden gesteund door de Nationale Postcode Loterij, de BankGiro Loterij, de VriendenLoterij, De Nederlandse Loterij en de Samenwerkende Non-Profit Loterijen. De **missie** van het Platform is het duurzaam veilig stellen en waar mogelijk vergroten van de bijdrage van de legale loterijen aan het algemeen belang. De (semi)permanente loterijvergunninghouders Nationale Postcode Loterij, BankGiro Loterij, VriendenLoterij, De Nederlandse Loterij en de Samenwerkende Non-Profit Loterijen zijn als toehorend partner aan het Platform verbonden, evenals de Samenwerkende Brancheorganisaties Filantropie (SBF). Alle voornoemde loterijen opereren op basis van een loterijvergunning en hebben een langjarig trackrecord in het genereren van qua omvang betekenisvolle inkomsten voor het algemeen belang.

Aan: De programmacommissie
CC: Financieel woordvoerders Tweede Kamer

Den Haag, 16 juli 2020

Betreft: Beleidsoptie CPB 'grondslag kansspelbelasting loterijen'

Geachte programmacommissie,

Het Goede Doelen Platform vraagt uw aandacht voor een beleidsoptie die het CPB in de studie *Kansrijk Belastingbeleid 2020* heeft gepresenteerd. In de beleidsoptie wordt de kansspelbelasting voor loterijen aangepast. Deze wordt niet langer over prijzen geheven, maar over het brutospelresultaat. Het CPB geeft aan dat deze beleidsoptie de schatkist € 100 mln. oplevert.

Hoewel dit een neutrale operatie lijkt, heeft deze beleidsoptie **ernstige negatieve gevolgen** voor goede doelen, cultuur en sport in Nederland. De € 100 mln. wordt namelijk niet gerealiseerd vanuit meer doelmatigheid, maar gaat simpelweg ten koste van de loterijafdrachten aan goede doelen, cultuur en sport. Het CPB gaat hiermee voorbij aan de belangrijke fondsenwervende functie van loterijen. Voor deze greep uit de portemonnee van goede doelen, ten faveure van de staatskas, bestaat geen maatschappelijk draagvlak in Nederland. Tevens wekt het CPB ten onterechte de indruk dat loterijen en overige kansspelen vergelijkbaar zijn.

De CPB-beleidsoptie geeft een sterk signaal af dat het maatschappelijk middenveld thans onvoldoende bescherming geniet. Particulier initiatief speelt al sinds jaar en dag een belangrijke rol in de financiering van het maatschappelijk middenveld, als aanvulling op overheidsfinanciering. Een structurele verankering van de maatschappelijke waarde van de loterijbijdrage is dan ook noodzakelijk, in beleid en toezicht.

Het Goede Doelen Platform verzoekt u de beleidsoptie van het CPB niet over te nemen in uw verkiezingsprogramma en de budgettaire opbrengst niet in te boeken. In plaats daarvan vragen wij om uw steun voor het duurzaam veiligstellen van de loterijbijdrage voor goede doelen, cultuur en sport. Graag licht ik dit verder toe.

Toelichting CPB-beleidsoptie: "grondslag kansspelbelasting ook bij loterijen naar brutospelresultaat"

Als voorbereiding op de Tweede Kamerverkiezingen in 2021 hebben de drie Planbureaus (CPB, SCP en PBL) de serie *Kansrijk Beleid 2020* gepubliceerd. Het CPB heeft in dit kader voor het eerst een deel over belastingbeleid geschreven, met een beleidsoptie op het gebied van kansspelbelasting.

GOEDEDOELENPLATFORM

De wet op de kansspelbelasting kent momenteel twee regimes:

- Een heffingsregime voor loterijen en sportweddenschappen, waarbij belasting wordt geheven over uitgekeerde prijzen. Deze systematiek vloeit voort uit het ‘buitenkansbeginsel’: komt iemand door een buitenkans (bijvoorbeeld het winnen van een loterij) in een financieel bevoorrechte positie, dan wordt belasting geheven over de prijs.
- Een heffingsregime voor speelautomaten en casinospelen. Bij dit type kansspelen is het niet mogelijk om na elke inzet kansspelbelasting af te dragen over de prijs, omdat het gewonnen geld vaak direct weer wordt ingezet en de prijswinnaars en de hoogte van de gewonnen prijzen door het continue spel niet zijn bij te houden. Daarom is voor dit type kansspelen een heffing over het brutospelresultaat ontwikkeld. Na de inwerkingtreding van de Wet Kansspelen op Afstand (verwacht 2021) worden alle sportweddenschappen (ook landgebonden en via internet) onder dit regime gebracht.

In de beleidsoptie ‘*Grondslag kansspelbelasting ook bij loterijen naar brutospelresultaat*’ wordt voorgesteld kansspelbelasting voor loterijen te heffen over de inleg minus prijzengeld en afdracht aan goede doelen. Deze gewijzigde grondslag leidt tot een inkomstendering bij goede doelen van € 100 mln.

CPB-beleids optie gaat voorbij aan uitgangspunten kansspelbeleid

Bij het presenteren van de maatregel gaat het CPB voorbij aan een aantal fundamentele uitgangspunten voor kansspelbeleid en daarmee samenhangende fiscale wetgeving.

- **Verschillende kansspelen behoeven een gedifferentieerd beleid.** Het CPB veronderstelt ten onrechte dat alle soorten kansspelen over één kam kunnen worden geschoren. Loterijen zijn echter fundamenteel andere kansspelen dan speelautomaten, casinospellen en sportweddenschappen. Niet alleen verschillen zij in wijze van inleg en prijsuitkering, ook verschillen zij in risicoprofiel en maatschappelijke bijdrage. Nederland kent daarom gedifferentieerde wet- en regelgeving voor kansspelen, waarbij ook een gedifferentieerde fiscale behandeling past.
- **Kansspelbelasting op loterijprijzen is een goed werkend systeem.** Voor loterijen werkt de kansspelbelasting op prijzen al jarenlang naar grote tevredenheid. Deze wijze van belastingheffing is goed gebruik in tal van Europese landen en wordt geschraagd door Europese jurisprudentie. Vanuit de Europese Commissie wordt niet gestuurd op harmonisatie van kansspelbelasting.
- **Maatregel gaat ten koste van kanalisatie naar legaal aanbod.** De voorgestelde maatregel leidt tot een significante toename van kosten voor loterijen. Het gevolg hiervan is dat het loterijaanbod minder aantrekkelijk wordt en daarmee minder goed kan concurreren met het illegale en buitenlandse aanbod.
- **Borgen loterijbijdrage is uitgangspunt voor kansspelbeleid.** Het CPB gaat voorbij aan het maatschappelijk belang van loterijen. Loterijen dragen jaarlijks bijna €600 mln. af aan goede doelen, cultuur en sport. Het belang van de fondsenwervende functie van loterijen en het op niveau houden van de loterijbijdrage voor goede doelen wordt breed in de samenleving onderkend. Opeenvolgende kabinetten hebben het tot uitgangspunt gemaakt van het kansspelbeleid en daaraan verbonden fiscale wetgeving. Speelautomaten, casinospellen en online kansspelen dragen nagenoeg niets bij aan het maatschappelijk belang.

GOEDEDOELENPLATFORM

- **Vrij besteedbare particuliere gelden zijn cruciaal voor goede doelen.** Nederland heeft een lange loterijtraditie waarbij de loterijbijdrage opgebracht wordt door miljoenen trouwe spelers. Loterijgelden zijn dan ook particuliere gelden. De CPB-beleids optie betekent in de praktijk een verschuiving van particuliere gelden naar de staatskas. Dit is onwenselijk. Doordat loterijgelden particuliere gelden zijn hebben zij een vrij besteedbaar karakter. Dit is van groot belang voor goede doelen. Het zorgt ervoor dat zij snel in kunnen springen op nieuwe (crisis)situaties, zoals we onder andere gezien hebben tijdens de coronacrisis, en echt een verschil kunnen maken in de samenleving. Het is niet aan de overheid om over de inzet van deze middelen te beslissen.

Invoering CPB-beleids optie maakt compensatie noodzakelijk

Met de loterijbijdrage zetten goede doelen zich in voor sport, cultuur, natuur, gezondheid, sociale cohesie en internationale samenwerking. De coronacrisis toont wederom de grote kracht van deze maatschappelijke initiatieven. Zo heeft de hulplijn van het Rode Kruis sinds de start van de crisis vele duizenden kwetsbare mensen bijgestaan door een luisterend oor te bieden voor hun zorgen, adviezen te geven en door te verwijzen naar de juiste hulp. Het Longfonds volgt samen met artsen coronapatiënten met blijvende longschade door het virus, zodat inzichtelijk wordt wat de gevolgen zijn na herstel. En sporters van TeamNL sporen met digitale thuis-workouts heel Nederland aan om fit te blijven. **Indien de CPB-beleids optie wordt overgenomen is compensatie van goede doelen noodzakelijk, met behoud van het vrijelijk besteedbare karakter van deze gelden.**

Maatschappelijke waarde loterijbijdrage structureel borgen in toezicht en beleid

De maatschappelijke bijdrage van loterijen is in de praktijk van de afgelopen decennia uitgegroeid tot een vierde pijler onder het Nederlandse kansspelbeleid. Bij beleidsontwikkeling gericht op het loterijstelsel en het maatschappelijk middenveld lijkt het grote — en boven elke twijfel verheven — maatschappelijke belang van de loterijbijdrage helaas ondergeschikt te raken aan marktwerking en consumentenwelvaart. Ook de Marktvisie van de Kansspelautoriteit die op 9 juli jl. in consultatie is gegaan laat dit (wederom) zien. Dit vervult het Goede Doelen Platform met grote zorg. Een structurele verankering van de maatschappelijke waarde van de loterijbijdrage is noodzakelijk, in beleid èn toezicht. Het Goede Doelen Platform verzoekt u daarom in uw verkiezingsprogramma op te nemen dat de financiële bijdrage van loterijen aan het maatschappelijk middenveld in stand wordt gehouden.

In bijgevoegde paper 'Hollands Goud' vindt u meer informatie over het belang van de loterijbijdrage aan goede doelen, cultuur en sport. Vanzelfsprekend lichten wij bovenstaande graag verder toe. U kunt hiervoor contact opnemen met Henriëtte Kievit, ambtelijk secretaris van het Goede Doelen Platform, via 06-42441126 of henriette.kievit@hofstaten.nl.

Met vriendelijke groet,

Willibrord van Beek,
Voorzitter Goede Doelen Platform